

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № 1 від «25» 09 2018 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «26» 09 2018 р. № 113

із змінами, які

Затверджено Вченою радою
(протокол № 2 від «29» 09 2018 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «28» 09 2018 р. № 164

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

« **ФІЛОСОФІЯ** »

(назва ОНП)

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: **03 «Гуманітарні науки»**

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність: **033 «Філософія»**

(код та найменування спеціальності)

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки»**

назва галузі знань

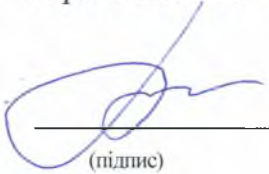
за спеціальністю **«Філософія»**

найменування спеціальності

Запоріжжя 2018

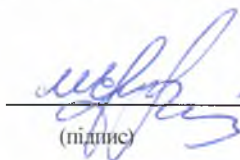
АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

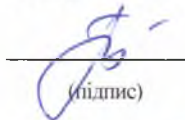

_____ Т. І. Бутченко
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

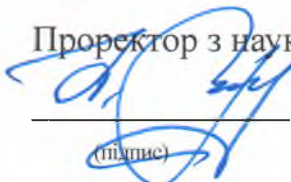
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ О. П. Єфіменкова
(підпис)

Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

_____ М. А. Томченко
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Ю. О. Каганов
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії)

Філософія

назва освітньо-наукової програми

з галузі знань 033 Гуманітарні науки за спеціальністю Філософія

(шифр та назва галузі знань)

(код та найменування спеціальності)

визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі «Гуманітарні науки» за спеціальність «Філософія»; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»;
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук»

у вищих навчальних закладах (наукових установах)»;

- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»;

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» (Salzburg, 3–5 February 2005). Conclusions and Recommendations;
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES (2011) 932978;
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016.

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм українських та зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема: Київського університету імені Бориса Грінченка, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Європейського університету «Віадрина» (м. Франкфурт-на-Одері, Німеччина), Природничо-гуманітарного університету імені Я. Длугоша (м. Ченстохово, Польща).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Бугченко Т.І., гарант ОНП	Доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ
2.	Капріцин І.І.	Доктор філософських наук, доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ
3.	Чайка І.Ю.	Доктор філософських наук, доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ

Рецензії та відгуки стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (за наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Воронкова Валентина Григорівна	д.філос.н., проф., завідувач кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії
2.	Утюж Ірина Геннадіївна	д.філос.н., проф., завідувач кафедри суспільних дисциплін Запорізького державного медичного університету
<i>Підприємства, організації</i>		
3.	Подмазін Сергій Іванович	д.філос.н, доц., завідувач Центру психології та соціології освіти Запорізького обласного центру післядипломної педагогічної освіти
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
4.	Павленко Іва Олександрівна	к.філос.н., викладач кафедри соціології Запорізького національного університету
5.	Широбокова Ольга Олександрівна	к.філос.н., ст. викладач кафедри соціальної філософії та управління Запорізького національного університету

1. Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Філософія
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти Галузь Спеціальність Кваліфікація	третій (освітньо-науковий) доктор філософії 03 «Гуманітарні науки» 033 Філософія доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки» за спеціальністю <i>Філософія</i>
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 9 рівень
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
«Підготовка фахівців з філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики задля: - реалізації потенціалу філософії як інтегральної ланки інституційної моделі «трикутника знань», утворюваного освітою, науковими дослідженнями та інноваціями; - розвитку наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності Запорізького національного університету, його інтеграції до європейського і світового освітнього простору; - формування простору освіти, науки і культури європейського рівня, науково-просвітницького впливу на громадську думку, науково-філософське забезпечення прогнозування і проектування сталого соціального розвитку суверенної України на регіональному і національному рівнях».	

3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки / 033 «Філософія» Об'єкт діяльності: комплекс досліджуваних проблем у сфері сучасного філософського знання, ефективність їх розв'язання для поступу філософської науки; формування нових стратегій міждисциплінарного і трансдисциплінарного дослідження. Теоретичний зміст предметної області: комплекс ідей, понять, категорій, теорій, принципів, методів, концепцій, підходів, стратегій філософії як фундаментального способу культурної рефлексії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик. Методи, методики та технології: комплекс філософських і міждисциплінарних методів, методологічні підходи сучасної філософії, поширення та презентації результатів досліджень. Інструменти та обладнання: комунікаційне обладнання, інформаційні засоби, що застосовуються у професійній діяльності.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Орієнтація ОНП – академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO) ОНП зорієнтована на підготовку професіоналів-філософів, які володіють здатністю до філософської рефлексії духовних моделей соціокультурної реальності або її конкретних феноменів, що продукуються соціогуманітарною наукою, і на цьому підґрунті наданні прогнозів, проєктів, рекомендацій щодо оптимізації соціокультурних практик та соціогуманітарного розвитку регіону і країни в цілому. Набуті компетентності можуть бути застосовані у науково-дослідній, науково-педагогічній та аналітико-управлінській діяльності.
Основний фокус освітньо-наукової програми	ОНП сфокусована на підготовку до експлікації детермінант оптимізації подальшого розвитку соціально-гуманітарного знання, різних галузей соціогуманітарної науки у взаємозв'язку з соціальними процесами, формуванням незалежної української держави. Практична складова є невід'ємною для засвоєння універсальних засад філософського мислення, одержання професійних навичок науково-дослідної, науково-педагогічної та аналітико-управлінської діяльності. <i>Ключові слова: філософія, рефлексія, соціогуманітарне знання, свідомість, прогностично-проєктний потенціал, філософська аналітика</i>
Особливості освітньо-наукової програми	Особливості ОНП складає: - продовження традицій Запорізької школи філософії з комплексного вивчення різних аспектів суспільної свідомості, прогностично-проєктувального потенціалу сталого соціального розвитку; - розвиток компетентнісної стратегії філософської підготовки, її перетворення на інтегральну ланку освіти впродовж життя. Крім того особливості ОНП пов'язані, з широким спектром навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема: - модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - практичний курс англійської мови, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English;

	- формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ у Проекті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	Доктор філософії здатний виконувати професійні обов'язки на посадах наукових, науково-педагогічних, адміністративних працівників у закладах вищої освіти, наукових установах; професіоналів – в установах та на підприємствах державної та приватної форми власності (за Національним класифікатором професій: вища посадова особа (державних органів влади – 1120, органів державної виконавчої влади – 1120.1, місцевих органів державної влади – 1120.2, академій наук і громадських організацій в соціально-культурній сфері – 1143, національних академій, що діють на засадах самоврядування – 1143.1 та ін.); керівники науково-дослідних підрозділів – 1237; керівники проектів та програм – 1238; професіонали в галузі філософії, історії та політології – 2443 (наукові співробітники – 2443.1, науковий співробітник-консультант – 2443.2 та ін.); а також експертів, аналітиків у суспільно-політичній соціокультурній сфері
Подальше навчання	Доктор філософії має право продовжувати навчання на науковому рівні вищої освіти з метою отримання наукового ступеня доктора наук, а також здобувати додаткову вищу освіту, післядипломну освіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь у програмах міжнародної академічної мобільності, пост-докторських програмах тощо
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<i>Підходи та технології:</i> – студентоцентрикований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань <i>Форми навчання:</i> – лекції з відеодемонстраціями і електронними презентаціями, полілогові бесіди, проблемні семінари, практичні заняття з вирішення практичних кейсів, дебатні практичні заняття, самостійне виконання завдань, ділові ігри, програмоване на ситуаційне навчання; консультації; – педагогічна практика;

	– тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проектна діяльність. <i>Методи навчання:</i> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); – задля зміцнення ступеня автономії і індивідуальної відповідальності здобувачів вищої освіти на всіх етапах навчального процесу застосовується п'ятиступенчата модель рефлексій Г. Броєра та Т. Енерта. – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, їх реалізації); – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів). У системі всі вказані форми й методи спрямовані на розвиток майбутніх дослідників як вільних суб'єктів філософствування, компетентних і рівних учасників філософського пізнання та діалогу.
Оцінювання	Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів. <i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів. <i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає напіврічну та річну атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи. Атестація здобувачів проводиться науковим керівником та кафедрою на її засіданні. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету, після чого здобувачі проходять співбесіду з проректором з наукової роботи.

		<i>Присудження ступеня доктора філософії відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар).</i>
6. Програмні компетентності		
Вид компетентності	шифр	
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК	ЗК1. Здатність до аналітичного мислення та синтезу нових комплексних ідей. ЗК2. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях ЗК3. Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору ЗК4. Здатність до критичного мислення. ЗК5. Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності. ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності. ЗК7. Здатність до організації та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивного оцінювання здобутих результатів навчання. ЗК8. Здатність до ініціювання, планування та проведення наукових досліджень на відповідному рівні, із забезпеченням якості виконуваних робіт, дотримання правил безпеки та бережливого ставлення до навколишнього середовища. ЗК9. Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності. ЗК10. Здатність до розроблення, реалізації та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях. ЗК11. Здатність працювати у науковому колективі та організовувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань. ЗК12. Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій

		формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності. ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації. ЗК14. Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом. ЗК15. Здатність до особистісного та професійного розвитку.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	СК1. Здатність до філософського осмислення загальних принципів розвитку людини, суспільства та пізнання. СК2. Здатність до виявлення філософських проблем різного рівня і складності. СК3. Здатність до конструктивного діалогу у різних середовищах, виявляти толерантність, виражати та розуміти різні точки зору. СК4. Здатність до розробки концепції наукового дослідження у сфері філософії: СК5. Застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі. СК6. Здатність виявляти взаємозв'язки між різними аспектами предметних знань та їх застосуванням у галузі освіти та соціогуманітарної науки. СК7. Здатність розробляти та імплементувати нові методології та принципи філософських досліджень. СК8. Здатність експлікувати закономірний характер історії філософії і застосовувати історико-філософські знання у професійній діяльності. СК9. Здатність до критичного аналізу сучасного суспільства. СК10. Здатність ініціювати та проводити дослідження проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самотності, рівності та свободи. СК11. Здатність розроблювати та обґрунтовувати прогностично-проектні моделі соціокультурних змін. СК12. Здатність визначати детермінанти оптимізації соціогуманітарних знань і, заснованих на них, соціокультурних практик. СК13. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.
7. Програмні результати навчання		
Шифр	Опис програмного результату навчання	
ПРН 1	<i>Знання</i>	
ПРН	Демонстрація системного наукового світогляду та загального культурного кругозору	

1.1	
ПРН 1.2	Законодавство у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності; захисту прав інтелектуальної власності
ПРН 1.3	Особливості дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників)
ПРН 1.4	Принципи фінансування наукових досліджень. Вітчизняні і міжнародні грантові програми та проекти.
ПРН 1.5	Технологія написання проектних заявок на вітчизняні та міжнародні освітні/наукові проекти; методи управління проектами
ПРН 1.6	Основи академічного письма. Загальні правила оформлення наукового звіту, презентації, статті, монографії, дисертації. Особливості підготовки і подання публікацій до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз даних
ПРН 1.7	Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти; сучасні інноваційні технології та методи викладання; критерії та способи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
ПРН 1.8	Методи збору інформації, її аналізу, систематизації та узагальнення
ПРН 1.9	Методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії
ПРН 1.10	Техніки і технології критичного мислення
ПРН 1.11	Вимоги та правила дотримання морально-етичних стандартів та принципів академічної доброчесності
ПРН 1.12	Основні концепції, історія розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю «Філософія»
ПРН 1.13	Методологія, методи та термінологічний апарат наукового дослідження у галузі «Гуманітарні науки»
ПРН 1.14	Передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей для проведення наукових і прикладних досліджень
ПРН 2.	<i>Уміння/навички</i>
ПРН	Оволодіння сучасними знаннями та практичне застосування їх у науковій та професійній діяльності

2.1	
ПРН 2.2	Абстрактний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
ПРН 2.3	Започаткування, планування, проведення та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання в галузі «Гуманітарні науки»
ПРН 2.4	Систематизація та узагальнення отриманих наукових результатів, представлення їх у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; забезпечення захисту прав інтелектуальної власності
ПРН 2.5	Ініціювання, розроблення та/або реалізація освітніх і наукових проектів на національному та міжнародному рівнях
ПРН 2.6	Критичне мислення
ПРН 2.7	Використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності; пошук, оброблення та аналіз наукової інформації з різних джерел
ПРН 2.8	Організація та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання
ПРН 2.9	Здійснення філософської рефлексії проблем глобалізації і відповідальності, культурної багатоманітності та самобутності, рівності та свободи
ПРН 2.10	Використання філософських методів виявлення та активізації прогностично-проектного потенціалу свідомості на індивідуальному, груповому і суспільному рівнях
ПРН 3	<i>Комунікація</i>
ПРН 3.1	Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому
ПРН 3.2	Використання академічної української та англійської мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів
ПРН 3.3	Володіння навичками публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН 3.4	Уміння здійснювати міжособистісну взаємодію, демонструвати навички роботи у колективі, забезпечувати його організацію і координацію
ПРН	<i>Відповідальність та автономія</i>

4	
ПРН 4.1	Дотримання морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковця та викладача; принципів академічної доброчесності
ПРН 4.2	Ініціативність, лідерство та автономність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
ПРН 4.3	Уміння виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання
ПРН 4.4	Відповідальність за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів; дотримання правил безпечної діяльності та бережливого ставлення до навколишнього середовища
ПРН 4.5	Уміння здійснювати планування та управління своїм часом
ПРН 4.6	Відповідальність за якість освітнього процесу та результати навчання здобувачів вищої освіти
ПРН 4.7	Безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До освітньої програми долучені 9 докторів філософських наук та 7 кандидатів філософських наук, які працюють на постійній основі в Запорізькому національному університеті. <i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються. <i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомні наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують. До освітнього процесу залучаються представники академічної та наукової спільноти, в тому числі, завідувач кафедри філософії Київського університету імені Бориса Грінченка, д.філос.н., проф. Додонов Р.О., завідувач кафедри суспільних наук Запорізького державного медичного університету, д.філос.н., проф. І.Г. Утюж, д.філос.н, доц., завідувач Центру психології та соціології освіти Запорізького обласного центру післядипломної педагогічної освіти, Подмазін С.І. Викладачі ОНП постійно підвищують свій науковий рівень і педагогічну майстерність: 1. роботи над дисертаційними дослідженнями; 2. проведення наукових досліджень; 3. участю у семінарах і конференціях

	(кафедральних, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних); 4. участі в роботі наукових та методичних семінарів, круглих столів; 5. стажування в інших ЗВО та за кордоном. Зокрема, у 2018 р. викладачі ОНП підвищували свій професійний рівень у рамках інституційного співробітництва з Європейським університетом Віадрина: відбувся навчальний візит до Центру дослідницького навчання у м. Франкфурт-на-Одері та тримісячне он-лайн навчання німецьким методикам організації і проведення освітнього процесу.
Матеріально-технічне забезпечення	Запорізький національний університет забезпечує належну матеріально-технічну ресурсну базу для досягнення цілей і програмних результатів. Для навчання здобувачів вищої освіти використовуються навчальні корпуси № 1, 2, 3 та 4, 6 приміщення в яких повністю відповідають ліцензійним умовам. В кожному навчальному корпусі створені комп'ютерні класи і навчальні аудиторії з мультимедійним обладнанням. Всі корпуси підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо. Соціально-побутова інфраструктура включає мережу гуртожитків, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога. Наявна ресурсна база, вільний доступ до неї забезпечує здобувачів вищої освіти можливостями для максимальної самореалізації як у вимірі неформальних ініціатив, так і академічної освіти. Діють платформи для отримання зворотного зв'язку, актуалізації потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, їх залучення до вільних дискусій, творчого і філософського самовираження, зокрема: Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів, Рада молодих учених, філософський фестиваль, конференції студентів та молодих учених та ін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/). Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink та міжнародного он-лайн проекту «Wireless Philosophy» (https://www.wi-phi.com/).

	До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових публікацій СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html), у тому числі з філософії: наукове видання «Культурологічний вісник: науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни» (https://www.kvnn.org.ua/); науковий часопис «HUMANITIES STUDIES» (http://humstudies.com.ua/indexing); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84). <i>Для педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти</i> створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діє Telegram-канал: «PhD_students_ZNU_Freshmen». Належне інформаційне підґрунтя забезпечує наукова бібліотека, яка нараховує понад 920 тисяч примірників друкованих та електронних видань. Бібліотека займає 2070 кв. м. має 400 робочих місць і 54 комп'ютера з виходом Internet. Наявна у фондах навчально-методична література забезпечує всі компоненти ОНП.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання. Запорізький національний університет у вересні 2019 приєднався до програми Національних обмінів «Плацкарт», до якої входять Національний університет «Острозька академія», Український католицький університет, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Львівський національний університет ім. І. Франка, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Львівський торговельно-економічний університет, Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського, Національний університет народного господарства та природокористування (https://www.instagram.com/p/B3HwyXHoWSV/).
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних

	закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених двосторонніх угод. Укладені договори про співробітництво у тому числі щодо академічного обміну з Університетом ім. Яна Длугоша у м. Ченстохові, Польща (угода про співпрацю, б/н, від 12.07.2019 р.); Поморською академією в Слупську, Польща (угода № 1ф від 30.01.2018 р.); Вроцлавським університетом, Польща (угода про співпрацю б/н від 10.05.2017 р.); Кавказьким міжнародним університетом, Грузія (угода № 34-с від 12.12.2017 р.); Софійським університетом Святого Климента Охридського, Болгарія (угода № 20-с від 28.03.2017 р.).
Навчання іноземних здобувачів освіти	вищої Програма відкрита для навчання на українській мові, у тому числі для іноземних громадян за планами, складеними з врахуванням їх індивідуальних особливостей, з рівнем володіння українською мовою не нижче В2.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	Обов'язкові компоненти		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ЗП1	Практичний курс іноземної мови	9	залік, екзамен
	<i>всього</i>	9	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ЗП2	Філософія науки	3	екзамен
ЗП3	Критичне мислення	3	залік
	<i>всього</i>	6	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ЗП4	Основи дослідницько-інноваційної діяльності	3	екзамен
ЗП5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ЗП6	Основи академічного письма	3	залік
ЗП7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ЗП8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	15	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	Обов'язкові компоненти		
ПП1	Соціальна філософія	3	екзамен
ПП2	Європейська філософія: від античності до сучасності	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	Вибіркові компоненти		
ВД	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	4	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 3	4	залік
	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибірових компонентів	48 12 (25%)	

Перелік вибіркових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Сучасні філософські проблеми
ВД2	Аксеологія
ВД3	Теорія і практика філософської аргументації
ВД4	Сучасні проблеми синергетики
ВД5	Сучасна філософська антропологія
ВД6	Філософія релігійної свідомості

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Форми контролю
1. Перший рік навчання		
.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	проміжна (напіврічна та річна) атестація
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	

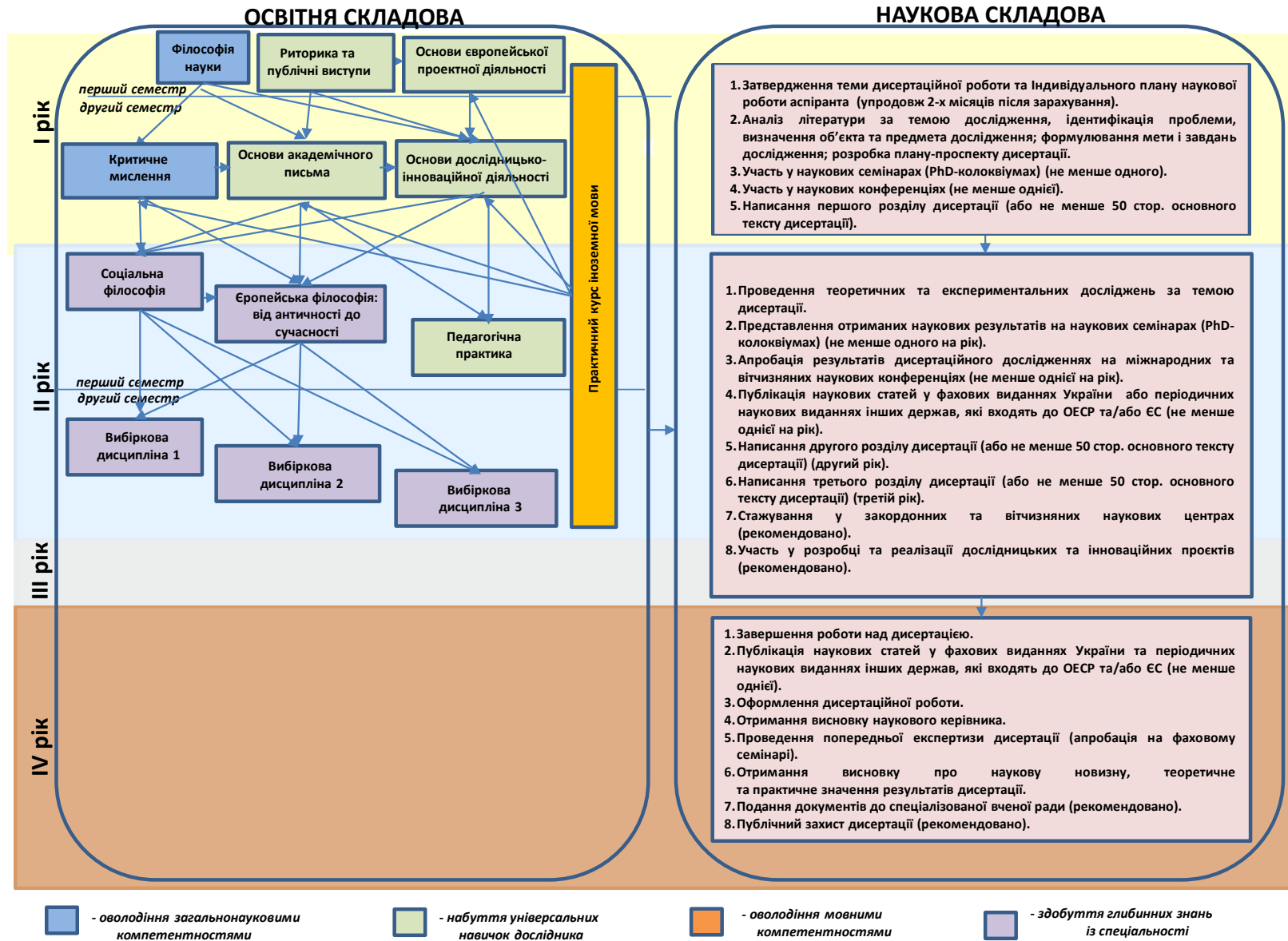
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проектів (рекомендовано)	
2. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проектів (рекомендовано)	
3. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	проміжна (напіврічна та річна) атестація;
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР	

	та/або ЄС (не менше однієї)	попередня експертиза дисертації (фаховий семінар)
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.4	Проведення попередньої експертизи дисертації (апробація на фаховому семінарі)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.6	Подання документів до спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.5	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Тематика досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Тематика досліджень
1.	Актуальні проблеми інформаційного суспільства та глобалізації
2.	Арабо-ісламський світ і проблема міжкультурного діалогу
3.	Критика сучасного суспільства і феномен олігархії
4.	Європейські філософські студії і креативні індустрії
5.	Політична свідомість та ідеологія державотворення
6.	Світоглядні орієнтації особистості в умовах трансформації суспільства
7.	Соціальне прогнозування і перспективи миротворення
8.	Соціальне проектування: взаємозв'язок суспільних потреб і державних інтересів
9.	Філософське осмислення феномена інтелігенції
10.	Феномен релігійної культури: традиції і перспективи розвитку
11.	Феномен сподівання: соціально-філософський аналізу
12.	Філософія наукової свідомості
13.	Філософсько-етичні проблеми публічного управління
14.	Філософсько-етичні проблеми соціальної роботи
15.	Феномен життєустрою і громадянське суспільство
16.	Філософсько-етичні контраверсії контрактуалізму

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія».
Вимоги до дисертації	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертації здобувачів оформлюються відповідно до наказу МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації»
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Запорізькому національному університеті

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

Компоненти	ОСВІТНЯ СКЛАДОВА									
	ЗП1	ЗП2	ЗП3	ЗП4	ЗП5	ЗП6	ЗП7	ЗП8	ПП1	ПП2
ЗК1	X	X	X		X	X	X		X	
ЗК2	X	X	X	X	X	X	X	X		
ЗК3	X	X	X	X	X		X			
ЗК4	X		X	X			X			X
ЗК5				X		X		X		
ЗК6			X	X				X	X	X
ЗК7								X		
ЗК8				X						
ЗК9				X		X				X
ЗК10				X	X					
ЗК11				X	X			X		
ЗК12	X			X	X	X	X		X	
ЗК13	X	X	X		X		X	X		X
ЗК14				X	X			X	X	

Зміни та доповнення до освітньо-наукової програми

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи ініціаторів змін	Протоколи вченої ради
Задля забезпечення відповідності Стратегії Запорізького національного університету (рішення вченої ради 14.06.2019, протокол № 10) у розділі 2 профілю освітньо-наукової програми додано нове формулювання мети/цілей: «Підготовка фахівців з філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики задля: - реалізації потенціалу філософії як інтегральної ланки інституційної моделі «трикутнику знань», утворюваного освітою, науковими дослідженнями та інноваціями; - розвитку наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності Запорізького національного університету, його інтеграції до європейського і світового освітнього простору; - формування простору освіти, науки і культури європейського рівня, науково-просвітницького впливу на громадську думку, науково-філософське забезпечення прогнозування і проєктування сталого соціального розвитку суверенної України на регіональному і національному рівнях».	Протокол засідання кафедри соціальної філософії та управління № 1 від 29.08.2019	Протокол Вченої ради № 2 від 27.09.2019 р.
У розділі 9 профілю освітньо-наукової програми (підрозділ «Національна кредитна мобільність») додано інформацію: Запорізький національний університет у вересні 2019 приєднався до програми Національних обмінів «Плацкарт», до якої входять Національний університет «Острозька академія», Український католицький університет, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Львівський національний університет ім. І. Франка, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, Київський національний		

університет ім. Тараса Шевченка, Львівський торговельно-економічний університет, Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського, Національний університет народного господарства та природокористування (https://www.instagram.com/p/B3HwyXHoWSV/).		
У розділі 9 профілю освітньо-наукової програми (підрозділ «Міжнародна кредитна мобільність») додано інформацію щодо програми академічного обміну з Університетом ім. Яна Длугоша у м. Ченстохові, Польща (угода про співпрацю, б/н, від 12.07.2019 р.		